

Zvíře v nás - pánská oděvní kolekce

Bakalářská práce

Studijní program: B3107 – Textil
Studijní obor: 3107R006 – Textilní a oděvní návrhářství
Autor práce: **Filip Prodanovič**
Vedoucí práce: Mgr.art. Zuzana Veselá

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Filip Prodanovič**
Osobní číslo: **T14000172**
Studijní program: **B3107 Textil**
Studijní obor: **Textilní a oděvní návrhářství**
Název tématu: **Zvíře v nás - pánská oděvní kolekce**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Základní zvířecí pudy a jejich vliv na člověka - rešerše.
2. Vývoj sportovního odívání.
3. Houba SCOPY.
4. Vypracování návrhů, tvorba střihů.
5. Realizace pánské oděvní kolekce.
6. Fotodokumentace.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: 25

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

GLASS, Jay. Zvíře v nás. Praha: Motýl, 1999. ISBN: 80-88978-13-0

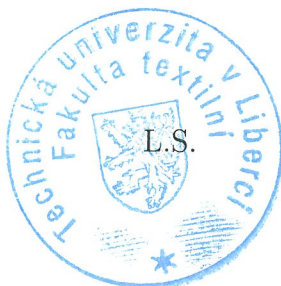
LEE, Suzanne. Fashioning the Future: Tomorrow's Wardrobe. Londýn: Thames and Hudson, 2005. ISBN 978-0-500-28585-5

KYBALOVÁ, Ludmila. Od "zlatých dvacátých" po Diora. Praha: NLN, Nakladatelství lidové noviny, 2009. ISBN: 978-80-7106-142-7

Vedoucí bakalářské práce: Mgr.art. Zuzana Veselá
Katedra designu

Datum zadání bakalářské práce: 5. října 2017
Termín odevzdání bakalářské práce: 4. května 2018

Ing. Jana Drašarová, Ph.D.
děkanka

Ing. Renata Štorová, CSc.
vedoucí katedry

V Liberci dne 28. března 2018

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum: 4.5.2018

Podpis:

ANOTACE

První část bakalářské práce obsahuje rešerši, která je rozdělena do dvou oddílů: historický vývoj sportovního odívání, který souvisí s tvaroslovím oděvní kolekce a uvedení do problematiky zvířecích pudů, které se promítají do lidského života. Mou výtvarnou inspirací bylo napětí mezi dvěma rovinami lidského bytí a pudovým chováním. Použité protikladné materiály docílily napětí, které vyjadřují dva odlišné světy v každé lidské bytosti. Zvíře v nás, které má své kořeny hluboko v přírodě a lidskou mysl, která myslí racionálně a je vsazena do našeho kulturního života. Vypěstovaný materiál z nápoje kombucha pochází z vlastní činnosti a byl aplikován na vícero oděvů. Kolekci tvoří pět pánských modelů

KLÍČOVÁ SLOVA

Pánská oděvní kolekce, kombucha, SCOBY, pudy, přírodní materiál, linie, biodegradabilní, sportovní oděv.

ABSTRACT

First part of bachelor work consists research part which is divided to two parts, historical development of sportswear, which relates to shapes of fashion collection, and introduction to animal instincts, which are projected on to human behaving. My inspiration was tension between two worlds of human being and behaving. This tension was expressed by using two different materials, They are expresing two different worlds of human being – animal within, wich has roots deep inside a nature and human mind which is thinking rationally and relates to culture life. Grown material from tea drink kombucha is selfmade and it was aplicated on several materials. Collection consits of five mens outfits.

KEYWORDS

Men's fashion collection, kombucha, SCOBY, instincts, nature materials, line, biodegradable.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval v první řadě vedoucí práce Mgr. art. Zuzaně Veselé za svědomité vedení a odborné názory. Dále Bc. Ondřeji Ludínovi za trpělivost a užitečné rady při realizaci oděvů.

OBSAH

Úvod.....	9
1. Historický náhled do vývoje sportovního oděvu.....	10
1.1 Starověk	10
1.2 Středověk	10
1.3 19. století.....	10
1.4 20. století.....	12
1.4.1 Období dvou světových válek.....	14
1.4.1.1 Meziválečné období.....	14
1.4.2 50. léta.....	15
1.4.3 60. léta.....	16
1.4.4 70. léta.....	16
1.4.4.1 Nový rozměr sportovního oděvu v kontextu subkultur	17
1.4.5 80. a 90. léta	17
2. Pudy a jejich vliv na člověka.....	18
2.1 Základní pudy	18
2.1.1 Agrese	19
2.1.2 Rozmnožování	19
2.1.3 Obživování.....	20
2.1.4 Pud sociální.....	21
3. SCOBY.....	22
3.1 Biocouture.....	22
4. Příprava materiálu SCOBY	23
4.1 Experimenty s textiliemi.....	24
5. Realizace oděvů.....	26
5.1 1. Model	28
5.2 2. Model	30
5.3 3. Model	31
5.4 4. Model	32
5.5 5. Model	33

Fotodokumentace.....	34
Závěr.....	44
Použité Zdroje.....	45
Seznam obrázků.....	46

ÚVOD

Práci jsem nazval podle knihy *Zvíře v nás* od amerického neurobiologa a psychologa Jaye Glasse. Jay Glass v knize popisuje, jak se odráží naši biologičtí předci v našem chování. S těmito informacemi je následně zajímavé pozorovat „normální“ lidské chování ve společnosti, nebo pouze jedince. To mne inspirovalo k vytvoření této oděvní kolekce.

Když člověk odfiltruje naše naučené chování, osobnost a z části i ego, můžeme sledovat, že jsme z velké části řízeni instinkty. V dnešní době, době antropocentrismu, si lidé nepřipouští své pudy, a zaměňují je někdy za své svobodné rozhodnutí, volbu... Občas si kladu otázku, zda vůbec pojem svobodné rozhodnutí existuje, protože determinace našeho chování, hormony a chemickými reakcemi v našem mozku je velká. Náš vnitřní hlas, který říká, že ona samice je ta pravá pro založení rodiny, je dost možná pouhá reakce, která v našem mozku začne vylučovat hormon, který začne ovlivňovat náš úsudek na základě samičího pižma, které vnímáme podvědomě. Cíleně jsem použil výraz samice pro literární přiblížení nás k oné animálnosti.

Hlavním konceptem je použití přírodních materiálů, někdy až surově přírodních pro vyjádření našich instinktů, pudů, které máme od přírody vtisknuté v nejhlubším nevědomí. Na tento základ se nabaluje naše osobnost, naše vědomí, které bych chtěl vyjádřit naopak umělými, někdy až funkčními materiály, jako je například distanční pletenina.

Při svém hledání surových přírodních materiálů jsem objevil kombuchu. Tento perlivý nápoj je produkován směsí symbiotických hub. Mně ovšem nešlo o nápoj, nýbrž o zmíněnou houbu, která při fermentaci nápoje roste. Při usušení se dá použít jako experimentální oděvní materiál. Podle mého názoru je toto budoucnost v odívání. A tímto bych se chtěl myšlenkově vrátit k lidské animálnosti, kdy pro náš lepší život, bychom si měli uvědomit svoje zvíře v nás a občas ho vypustit z klece.

Siluetu a tvarosloví kolekce bych chtěl koncipovat od jednoduššího modelu ke kombinovanějšímu, analogicky s vývojem sportovního oděvu, kdy od konce 19. století šlo o zjednodušování, od bohatého a kombinovaného oděvu ke střídým a funkčním oděvům bez zdobných prvků.

Tudíž bych chtěl v kolekci rozvíjet dvě roviny, materiálovou a tvarovou. Naše základní instinkty, které jsou dané, rovné linie a jednoduchá silueta. Naše vědomí, kde si uvědomujeme svoje já, a úroveň na které přemýšlíme, organičnost narušující tvar těla-naši přirozenost, která je nám od přírody vtisknuta. Neustálý souboj lidskosti a animálnosti v nás, těžko se od sebe tyto dvě roviny oddělují, každá se navzájem ovlivňuje.

REŠERŠNÍ ČÁST

1. Historický náhled do vývoje sportovního oděvu

S pojmem sportovní oděv se v dnešní době setkáváme každý den. Dokonce pro mnohé z nás již sportovní oděv je každodenním přítelem doma či v práci. Tím spíše může být pro nás překvapením, že počátkem 20. století nebyl pojmem tak rutinním. S příchodem strojů lidé začali mít více volného času, a tím pádem někteří z nich místo pasivního odpočinku začali vyhledávat pohybové vyžití. Zpočátku se na sport logicky používaly oděvy denního použití, saka, košile, kalhoty, šaty. V lepším případě se používaly zjednodušené oděvy například zkrácené secesní šaty. Lidé si v této době při pohybu vždy udržovali vysoký standart, a tudíž třeba při lyžování nevynechali své tvrdé límce či dokonce klobouky a jiné pokrývky hlavy. Zpočátku byly sportovní oděvy doménou výhradně pánské části populace. Vývoj dámského sportovního oděvu jde souběžně s emancipací žen ve společnosti. Sekundárně můžeme sledovat zjednodušování a specializaci oděvů se sportovním oděvem.

Pouze několik aristokratických a tradičních sportů jako byl lov, nebo jízda na koni měli své specializované oděvy.

1.1 Starověk

Ve starověké Evropě bylo kolébkou sportu Řecko a poté Řím. Pro starověkou společnost byl sport nedílnou součástí života, protože podle vzoru kalokagathia krásný člověk rozvíjí nejen svého ducha, ale i tělo. Sochy klasického Řecka jsou důkazem vysoké fyzické zdatnosti. Podle uměleckých a výtvarných památek z této doby se domníváme, že Řekové sportovali v jednoduchých tunikách, nebo rouškách, ale velice často jsou sportovci vyobrazení pouze nazí. Při běhu nosili zřejmě kalhoty, a konkrétně při hodů diskem nosili kožené kabely, které byly nezbytnou součástí disku. Při boxu si ruce chránili improvizovanými rukavicemi z provazů omotaných kolem rukou. Obecně se oděvy pro sport nelišily od každodenního oděvu, byly používány prosté roušky nebo byli nazí.

1.2 Středověk

Z pohledu oděvu se nic zásadního ve středověké době nestalo. Lidé neměli tolik volného času a nekladl se žádný důraz na rozvíjení fyzické kondice. Když už lidé sportovali, tak při použití svého dobového oděvu, který nebyl specializován na pohyb.

1.3 19. století

Díky vynálezu parního stroje se postupně proměnil způsob výroby, zemědělství, doprava, nebo konkrétně textilní výroba. Stroje začali v některých manufakturních odvětvích nahrazovat dělníky, tudíž na práci, kde bylo zapotřebí několik dělníků, byl nyní potřeba

pouze jeden. Zlepšila se zdravotní péče objevením penicilinu, tedy antibiotik, zkvalitnění invazivních postupů. To zapříčinilo zlepšení životního standardu a zvyšoval se počet obyvatel. Toto evropské století je v historii nazýváno jako průmyslová revoluce. Lidé si díky rostoucí ekonomice značně finančně polepšili a to je postavilo před otázku, jak trávit svůj volný čas. Lidé nacházeli stále více času, tím došlo k rozmachu a uvolnění kultury i společnosti. Ruku v ruce s rozvíjením ducha se lidé začali rozvíjet i po fyzické stránce, a tak začali sportovat.

V tomto období vzniklo mnoho sportů, tak jak je známe dnes. Stále ovšem nemůžeme mluvit o specializování oděvů pro daný pohyb. Lidé stále k sportu používali oděvy denní potřeby, v lepším případě šlo spíše o jejich zjednodušování. Zachovávala se silueta, ale oděvní díly se specializovaly. *"Spodky nošené pod spodničkou umožňovaly pohyb bez strachu ze ztrapnění. Zrodilo se pletené prádlo, např. to od dr. Jagera z poloviny 80. let, bavlněné kalhotové kombiné bez objemu v pase a sportovní korzety. V roce 1888 byla vynalezena prodyšná bavlněná síťovina Aertex a korzety, které ji využívaly."* [1] V této době populární sport Lawn Tennis, který byl patentován roku 1874 [2] představoval spíše společenskou událost než sportovní akt. A také podle toho byli lidé oblečení. Ženy při odpalování míčů raketou měly na sobě vrstvené, řasené šaty, dokonce nevynechali pokrývku hlavy, svůj velký rozměrný klobouk. Nutno podotknout, že v této době nebylo obvyklé, aby ženy hrály hry. Muži přicházeli hrát ve smokingu či fraku, někteří nezapomněli svůj gentlemanský cylindr. Z většiny si sportovní oděvy zachovávaly formu formálního oděvu, ale kombinovalo se v barvách a s více odhalenými částmi těla. Ovšem tento trend pomalu vymizel, protože lidé zjistili, že toto společenské oblečení je na pohyb velmi nepraktické. A tak si muži zkracovali kalhoty, zjednodušily se klobouky. Ženy si na bicykl oblékli šaty, dle dobové fotografie z roku 1883[3], blůzu, kravatu, mužské kalhoty jim však byly samostatně stále zapovězeny, tudíž stále jezdily ve svých toaletách. Pod kolovou sukni si oblékly spodky a kamaše. S pohrdavým názorem společnosti se ženy setkaly, když si oblékly takzvané bloomers, široké kalhoty obepínající kotníky a imitující svou šířkou sukni. Jediným případem, kdy si ženy směly obléknout kalhoty, byla jízda na koni, které ovšem byly pod sukni, samostatně byly akceptovány pouze při lovu. Tento trend se stále rozvíjel-přejímání prvků pánské módy pro dámy, navrhovali se zjednodušené šaty, které stále měly mnoho zdobných prvků, ale od zažité secesní siluety se díky sportování upouštělo. Tvarující prvky, které narušovaly ženskou siluetu jako byl korzet nebo krinolína mizely, kvůli zlepšení pohybu. Kombinace kabátku se sukni byla dříve nemyslitelná.

V 90. letech 19. století přišel pruský kulturista Eugen Sandow s trikotem. Doposud si pánové při silových sportech jako byla právě kulturistika, nebo box odkládaly všechny svršky a pohybovali se od pasu nahoru nazí. Sandow si nově oblékl pružný trikot, který mu zahaloval stehna, ale i trup. Inspiroval se u akrobatů na visuté hrazdě v cirkusu. Aby vizuálně oddělil horní a dolní část těla kolem pasu si obepnul kožený pásek.

Koupací oděv v 19. století věrně kopíruje styl sportovního odívání. Těžko hovořit o plavkách podle dobových fotografií to vypadá, že dámy se oblékly do společnosti a šly rovnou k vodě. Koupací oblek byl modrý a s bílými pruhy, protože byl ovlivněn námořnickým stylem.

1.4 20. století

Počátkem 20. století bylo již sportování součástí každodenního života dokonce i pro ženy. Doba se uvolňovala a přestaly se nosit oděvní prvky, které uměle narušují siluetu těla. Začíná se klást důraz na ženské křivky a přirozený tvar těla, krinolína, korzet a podobné prvky vycházejí z módy. Tenis, cyklistika nebo míčové hry se staly dostupnější střední pracující třídě a tudíž rostla popularita, ale i potřeba specializovat oděv pro sport. A tak z fotografií[3] můžeme vidět ženy oblečené do krátkých šortek odhalujících stehna s tričkem s límečkem a krátkým rukávem. Při gymnastice byla samozřejmě bílá tílka opět s krátkými šortkami. U mužů byly populární různé druhy pumpek- kalhoty pod kolena vložené do vysokých bot. Měkké límce bez kravaty už byly při sportu čím dál častější.

Ozdobné prvky musí mít i funkční hodnotu, takto přemýšlela francouzská módní návrhářka Maggy Rouf. Svým smýšlením nastiňuje nastupující trend v módě. Roku 1929 si otevřela svůj salon, kde začaly vznikat modely, které postrádaly límce a byly nahrazovány šátky nebo šálami, jelikož byli variabilní a byli funkční. Její modely se stávaly více strohé oproti době, šlo o zjednodušování, a proto měla svůj neodmyslitelný vliv na vývoj sportovního oblečení. Bohužel, během války ukončila své podnikání a po ní se už pouze věnovala učitelské činnosti.

Počátkem 20. století vzrůstal trend sportování a trávení volného času aktivněji, a proto se stále více módních návrhářů začalo věnovat sportovní módě. Jako jeden z prvních návrhářů sportovních oděvů je považován Jean Patou. Tvořil jednoduché siluety s pohodlným střihem a s důrazem na materiál: bavlna, hedvábí. Pro francouzskou tenistku Suzanne Lenglenovou vytvořil plizovanou a skládanou sukni čímž docílil volného pohybu a roztažnosti materiálu bez použití pleteniny. Na svých modelech si hrdě nechával vyšívat svůj monogram. Pro tenistku navrhoval také odvážné svetry bez rukávů s délkou ke kolenům, a tímto modelem dal základ k založení dnešního kardiganu. Ten se poté stal populární i při košíkové nebo kriketu. Svou oblibu si poté našel i při každodenním nošení.

Obrázek 1: Suzanne Lenglenová hrající tenis [12]

Další velmi populární módní návrhářka Gabrielle Coco Chanel napomohla vývoji sportovního odívání. A to v roce 1913, kdy v Deauville představila své první sportovní modely ze žerzeje. Novinkou, se kterou Coco přišla, bylo použití žerzeje ve svrchním oděvu, doposud byly žerzeje používány pouze pro spodní prádlo. Její modely byly navíc střiženy o něco větší, a tudíž byly volnější, v kombinaci s poddajnou látkou dovolovali přirozený pohyb. Stále si, díky talentu Chanel, udržely ženský půvab. Tvořila v duchu doby "ve svobodném těle, svobodný duch".

Patoua a Chanelovou nespojovalo pouze zjednodušování a vytváření sportovních modelů, ale také se zasadily o inovaci koupacích oděvů. V 19. století oděvy k vodě pokrývaly skoro celé tělo, nosily se overaly a přes ně dlouhé tuniky a byly vyrobené z vlny, tudíž nevhodné ke kontaktu s vodou. V roce 1920 byly v USA vyrobené první žebrované, pletené koupací oděvy, které postrádaly nepraktické díly a byly vyrobené pouze jako jeden kus. O 4 roky později Jean Patou představil v té době populární plavky inspirované kubismem. Svůj zájem o plážovou módu dokládá i svou značkou opalovacích olejů Huile de Chaldée. Svůj úspěch na poli koupacích oděvů sklidila i Elsa Schiaparelli, která roku 1930 osvobodila záda od celozakrývajících oděvů [7]. Ženy se díky tomu mohly opalovat. Plavky byly tak populární, že si v obchodech vydobýly svoje vlastní oddělení, což potvrzuje a poprvé v historii přijímá sportovní oděvy rovnocenné ostatním. A dokládá jejich existenci a smýšlení o nich. Rozmach plavek zastavily až dvě světové války, kvůli kterým byl nedostatek surovin, a přidělový systém průmyslu také nenahrával. Své pozitivum měly ovšem ve zrychlení inovací v textiliích, které se začaly využívat až po válce.

Elsa Schiaparelli si ve 20. letech všimla, že trend sportovního odívání je na vzestupu, proto přišla s pohodlným pleteným oblečením. První kolekce vznikla roku 1927. *"Na štítě nad svým prvním sídlem na 4 Rue de la Paix v Paříži měla napsané své*

jméno a pod ním Pour le Sport, později přidala ještě Pour la Ville a Pour le Soir - do města a na večer."[1] V tomto butiku se v té době daly sehnat první tenisové kalhotové sukně. Ve svém oblečení ráda pracovala se syntetickými materiály, jako byl nylon nebo viskóza.

1.4.1 Období dvou světových válek

Během první a druhé světové války docházelo obecně ke kulturnímu úpadku a k pozastavení kulturního trávení času a volnočasovým aktivitám. Móda se zpomalila, nebyla možnost nosit bohaté modely a velkorysé oblečení, vše se podrobilo nutnosti zásobování armády. Muži museli odejít na frontu a ženy musely zastávat jejich pozice ve fabrikách a pracovat. Tento neblahý fakt měl i několik pozitivních stránek. Ženy si do práce oblékly kalhoty nebo overaly a nikdo se už poté nedíval na ženu oblečenou v kalhotách jako na něco pobuřujícího. Kalhoty, a do té doby výhradně prvky pánské módy, začaly nosit i ženy. Zpočátku kvůli jejich pohodlnosti a funkčnosti při práci, ale pomalu si přirozeně vydobýly své místo v dámském šatníku. Tato funkčnost a volnost pohybu si poté našla své místo ve sportovním oblečení.

Válka se na textilním průmyslu nepodepsala pouze negativně, ale během války byly vynalezeny nové techniky a příze, kvůli velkému důrazu na vývoj.

Toto strohé válečné a ženskost degradující období prolomil až v roce 1947 Christian Dior svou kolekcí New look, podtrhující ženské linie a zdůrazňující pas.

Za oceánem v USA k takovému pozastavení nedošlo, válka se amerického kontinentu nedotkla, a tak si američtí návrháři začali určovat svou vlastní cestu na poli módního trhu a současně i sportovního oděvu, bez ovlivňování se evropskými vlivy, které byly vždy nepřehlédnutelné. Ve 30. letech se američtí návrháři snažili vytvořit sportovní oblečení, které by jeho nositelé mohli mít celý den. U amerických žen se více prosazoval kult svobody, zdatnosti a nezávislosti. V Americe se také méně hledělo na tradici a dívala se spíše do budoucnosti než na své kořeny, a když se k tomu připočetlo pozastavení evropského módního trhu, tak vznikaly oděvy na pomezí sportovního oděvu a denního nošení. V každém případě se odívání dále zjednodušovalo a zbavovalo se zdobných prvků. Roku 1938 vyšlo první vydání časopisu Vogue zabývající se výhradně americkou sportovní módou.

1.4.1.1 Meziválečné období

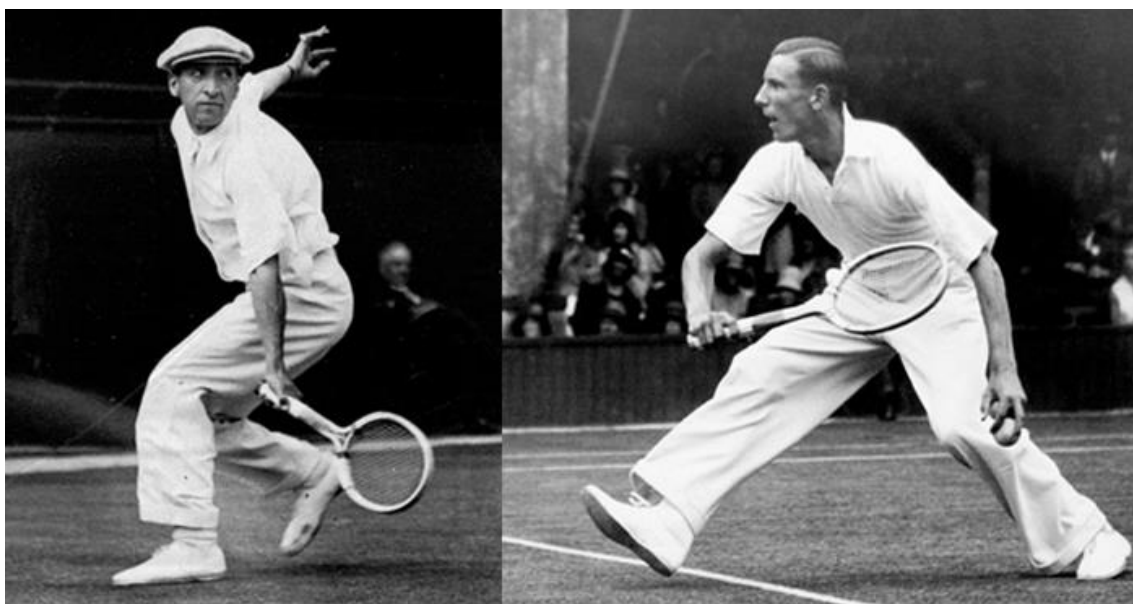
"Nadšení z míru po nihilismu a destrukci první světové války stálo na počátku období, jež se neslo ve znamení konzumerismu a rozšíření sportovních aktivit. Tato kombinace Vedla k posedlosti činností jako je pólo, jachting, jízda na koni, nebo tenis, s odpovídajícím vybavením a oblečením." [1] Tento trend dal možnost ženám obléknout si kalhoty nebo v zimním období overaly, spolu s pánskými kousky šatníku. Sportovní

úbory se osvobodily od vrstvených a stísňujících oděvních dílů, a tak byly k vidění holé paže, anebo u sportovních šatů snížený pas. Pletly se svetry bez rukávů s všemožnými barvami.

1.4.2 50. léta

Strach a nedostatek surovin z války ve společnosti opadl. Lidé se znovu snažili najít sami sebe a hlavně se začít opět bavit. Razil se kult mládí a optimismu, že válka skončila. A tak s touto nastupující tendencí se rozmach sportu stal skoro nezastavitelný.

To, co se za války nosilo jako nutnost, v 50. letech dostávalo nový rozměr. Například kalhoty nebo krátké kalhoty ženy nosily z potřeby pracovat místo mužů, kteří byli na frontě, teď se tento prvek stal ve sportu všedností. Nové modely kalhot byly navrženy pro pohyb a pohodlnost, udržovaly si ženské rysy. Novinkou byly strečové materiály. Na tenis se nosily pohodlná trika značky Lacoste a ženy nosily krátké kardigany se širokými sukněmi, které umožňovaly pohyb, navíc byly někdy i skládané což zvyšovalo jejich funkčnost.

Obrázek 2: Hráči tenisu v tričku polo [13]

V 50. letech se objevil dosud nevidaný trend. Sportovní oděvy začaly ovlivňovat módu celkově, a sportovní kusy oblečení se nosily jako běžné oblečení, kvůli svému pohodlí.

V 50. letech díky francouzským návrhářům, Louiseovi Réardovi a současně Jacquesovi Heimovi, vznikl fenomén a malá revoluce v koupacích oděvech. Návrháři současně v roce 1946 ve Francii představili dvoudílný koupací oděv-bikiny. Zpočátku je Jacques Heim pojmenoval atoms, ale název se kvůli studené válce a zkouškám

atomových bomb v USA, změnil. Zpočátku byly populární pouze v Evropě a konkrétně nejvíce v zemi svého vzniku, každopádně až v roce 1965.[6] Po 2. světové válce vznikla rychleschnoucí, lehká textilie, která změnila koupací oděv v plavky. Do této doby koupací oděvy byly navrženy spíše pro společenské události na pláži a na vycházky po ní, konkrétně pro koupání a plavání nebyly uzpůsobeny. Až v 50. letech díky zrychlenému technickému pokroku mohly vzniknout plavky na plavání.

Dalším módním trendem, který přežívá dodnes, jsou trička, anglicky uváděny jako T-shirt. Tato zkratka názvu training shirt, který napovídá, že se původně jednalo o sportovní oděv určený pro trénink, se díky filmovým hvězdám jako byli Marlon Brando nebo James Dean [4], staly populárními i při běžném nošení. Z části nahradily nátělníky, které se nosily pod košilí, ale svou dominantu si stále držely v oblasti sportu. Toto prosazení triček do každodenní módy dokresluje celkový poválečný trend, a povyšuje sportovní oděv na vyšší úroveň.

1.4.3 60. léta

60. léta byla pro historii módy revolucí. Byla obdobím, kdy se bořil módní diktát celé společnosti a razil se trend nového věku- pouze nové trendy jsou ty správné. Kapitalismus a silná dospělá generace zapříčinila velký vzestup módního průmyslu. Mnoho lidí mohlo a rádo utrácelo mnoho peněz za odívání. Oproti létům 50., kdy mládež kopírovala oděvní styl starších, dravá generace mládeže let 60. začala vymýšlet a určovat své vlastní módní styly. *"Tento "nepolitický" přístup a zjednodušení pohledu má své slabiny. Móda byla ovlivněna sociálními i kulturními fenomény víc než by se snad někomu mohlo zdát. Válka ve Vietnamu, popmusic, moderní výtvarné umění, sexuální revoluce...., ale i nové technologie, respektive sále větší aplikace chemických vláken, to vše mělo na styl odívání zásadní vliv."* [6]

Z pohledu sportovního odívání se v 60. letech silueta modelu příliš nezměnila, zásadním fenoménem bylo používání nových materiálů vyvinuté jako náhražka klasických materiálů (bavlna, vlna atd.) ve válečné době, v době nedostatku. V 50. letech se zjistilo, že nové materiály svými vlastnostmi dokáží předčít ty tradiční a právě v této dekádě došlo k jejich největšímu rozmachu. *"...novým materiálem byla tkanina podobná tesilu, od kterého se lišila roztažností. V prodejnách byl uváděn pod názvem polysport vhodný na sportovní oblečení, např. šponovky a bundy. Byl vyroben z 57% vlněných vláken a 43% kasilonu."*[7]

1.4.4 70. léta

"Disco šílenství, které pomohlo formovat stylistickou vzpomínku na 70. léta, mělo trvalé následky pro sportovní a gymnastické oblečení." [8] Oděv přestal určovat siluetu těla, ale tělo určovalo tvarosloví oděvu. Sportovní oděvy byly formovány tělem a dokonale kopírovaly jeho tvary. Dalo by se říct, že oděv začal být druhou kůží člověka.

Při gymnastice, joggingu, cyklistice, aerobiku... byly populární legíny nejrůznějších barev s návleky na kotnících a elastické trikoty vyrobeny z chemických vláken.

1.4.4.1 Nový rozměr sportovního oděvu v kontextu subkultur

V 70. letech přichází nový trend, a to fenomén subkultur. Skupiny lidí se na základě stejných názorů, myšlenek a zájmů začali vymezovat vůči hlavnímu společenskému proudu. S myšlenkovým vymezením došlo i k vizuálnímu vymezení, kdy se skupiny vůči hlavnímu módnímu proudu začaly vymezovat specifickými oděvními prvky. Subkultury začaly vytvářet svůj vlastní styl bez ohledu na hlavní módní trendy.

Obrázek 3: Hudební skupina Run D.M.C. ve sportovním oděvu [14]

1.4.5 80. a 90. léta

Sportovní rozmach posledních dvou dekad 20. století zapříčinilo, že se sportovní oděvy zařadily do běžné módy. V ženském šatníku se staly oblíbené šortky, legíny anebo trikoty. Americká návrhářka Norma Kamali v roce 1984 vytvořila kolekci ze šedého flísového žerzeje, v roce 1984 Donna Karanová, zpopularizovala strečový trikot, Azzedine Alaia stvořil šaty, z v té době populárního materiálu, lycry.[1] Tělo určovalo tvarosloví oděvu a oděv nenarušoval a nebořil přirozenou siluetu těla. Proto strečové a elastické materiály byly tolik populární.

2. Pudy a jejich vliv na člověka

Pud je nevědomá motivace, hnací síla, se kterou se člověk narodil a kterou máme společnou se zvířaty. Pud by se mohl také charakterizovat jako soubor vrozených instinktů. Například sací instinkt u novorozence souvisí s pudem stravovacím. Pudy máme spolu s centrem pro regulaci hormonů, teploty... umístěné, z pohledu vývoje druhu, v nejstarší části mozku - limbickém systému. Z pohledu vývoje jedince jsou pudy nejranější motivace, kterou člověk získá. V embryonálním vývoji člověk projde vývojem svého druhu, až se vyvine do svého posledního stádia, tudíž každý jedinec projde primitivnější formou života. Po celou evoluci se zpočátku do míchy vštěpovaly vzruchy, vnější podněty, které se s každým jedincem předávali dále, a s každým novým jedincem se ukládali hlouběji do mozku. Naše instikty a pudy nejsou dílem náhody, jsou odkazem našich primitivnějších (jednodušších) předků.

2.1 Základní pudy

Pudy lze rozdělit do několika základních skupin, od kterých se nadále odvíjí naše chování, ať už vědomé, nevědomé, nebo doměle racionální. Na jednu stranu si myslíme, že máme svobodnou vůli, ale naše vůle je stále ovlivňována nevědomými pochody v našem mozku, tudíž defacto naše svobodná vůle neexistuje, pouze chování, které koresponduje s naším nevědomím. Podle Maslowovy pyramidy potřeb, která je rozdělena do pěti částí, kdy každá potřeba nemůže být naplněna bez potřeby pod ní, pudy souvisí právě s prvními, nejspodnějšími potřebami lidské existence a to potřebami fyziologickými.

"Dodnes se dosti často setkáváme s názorem, že pudové síly jsou jakýmsi atavismem, zbytkem z dřívějších vývojových období, které podobně jako slepé střevo víceméně člověku komplikují život. Nehledě na to, že ani pro slepé střevo toto tvrzení tak úplně neplatí, dnes již každý odborník ví, že bez pudových sil se člověk neobejde, že jsou motorem, bez kterého bychom nikam nedošli, o nic bychom neusilovali a nepochybně bychom i opomíjeli mnoho pro život důležitého." [9] Nutno podotknout, že pojem pudové chování bychom neměli vnímat pejorativně, nýbrž střídavě. Pravdou je, že člověk konající zlé činy, je veden svými pudy, ale díky nim například brání své potomstvo, nebo dokáže milovat.

Rozdíl mezi zvířecími a lidskými pudy je nepoměrně větší složitost pudového života. Lidé díky svému velmi vyvinutému koncovému mozku dokáží řešit daleko složitější úkoly, dokáží myslet abstraktně, sami sebe si uvědomit, mají pojem o čase, popsat své pocity. Ovšem dům není domem bez cihly, a tak pojmy jako právo, spravedlnost, láska nebo nacionalismus jsou pevně ukotveny v hlouby našeho mozku. Co se na první pohled zdá jako výhoda, se při pozornějším pohledu, může jevit jako obtíž, vždyť beztak komplikované funkce představitosti bychom si nedokázali imaginovat, co vše bychom

mohli vlastnit, čím bychom mohli být, nebo kde bychom mohli být. Bez této "funkce" by nám stačilo uspokojit náš pud a mozek by nás odměnil dávkou endorfinů.

2.1.1 Agrese

Podle zakladatele psychoanalýzy Sigmunda Freuda v člověku kolují dva hlavní pudy: Eros, sexuální pud a Thanatos, neboli destruktivní pud. Faktem je, že agresivní pud je většinou dílem strádání některých lidských potřeb. Naši předci nás vybavili touto vlastností jako pomyslná záchraná brzda při nemožnosti jiného východiska. *"Při podrobnějším pohledu na agresivní hnutí nemůžeme popřít, že jde o síly pudově podložené. Nepochybně je mají všechna zvířata, a i u lidí s patřičnou silou občas propukají. Od ostatních pudů se přece jen zásadně liší. Každá jiná potřeba má svůj cíl. Hlad potravu a nasycení, sex páření a plození mláďat a podobně. Agrese je v živočišné říši vždy ve službách jiné potřeby. Šelma zabíjí, protože má hlad. Šimpanzí samci se perou, aby si stanovili pořadí své důležitosti v tlupě, zásadně se přitom nezabíjejí. Tlak agrese narůstá všude tam, kde se nedaří dosáhnout jiného cíle - sehnat potravu, zajistit bezpečnost sebe, nebo mláďat, zachovat volný průchod po vyšlapané stezce. Všude tam, kde boj ztrácí smysl, agrese mizí a zvíře vzdává další boj o postavení v tlupě, uteče před nepřítelem, nechá marných pokusů překonat plot či jinou překážku."* [10]

V dnešní době přebytku a dostatku jídla se však lidé stále dopouští někdy na první pohled bezdůvodně agresivních činů. Naše agrese v nás stále je, a kumuluje svou sílu v nás. Potlačováním pudu se zvyšuje jeho síla. Naše doba již nenabízí přirozené momenty k uvolňování těchto tendencí, jako měli například naši předci v pravěku, kteří lovili svou kořist a někdy se též stávali kořistí. Morfologicky se dnes od nich příliš nelišíme, příroda nás vybavila touto schopností, která dokázala živočichy zachránit před smrtí. Dnes se ovšem do takovýchto situací dostáváme zřídka.

Agrese nemusí být pouze fyzickou, v dnešní době se spíše uchylujeme k agresivitě psychické či nepřímé, kde si jedinec vybudovává svou dominanci na pracovišti, nebo například ve vztahu. Nutno podotknout, že člověk je tvorem sociálním, tudíž odnepaměti žije ve smečkách, která má svou hierarchii. Dříve člověk žil v jeskyni s jednou smečkou celý život, dnes je situace bohatší. Jedinec si svou agresí může vydobít dobré postavení v zaměstnání, ale ve společnosti přátel zde může existovat jedinec silnější, ke kterému neustále chová určité agresivní chování.

2.1.2 Rozmnožování

Jak je zmíněno výše, podle Sigmunda Freuda, pud sexuální patří k jednomu z hlavních hnacích motivů našeho bytí. [9] Je logické, že je tento pud tak silný, bez něj by na planetě zaniklo vše živé. Předchozí pud agrese živočicha chránil, tento chrání druh. Bylo by krátkozraké, sexuální pud zaměřit pouze na akt sexu, tento pud má mnohem širší

dosah. Každý z nás má dobré pocity a cení jedince, kteří pracují pro lepší společnost, nebo myslí na dobro celé společnosti. Toto souvisí právě s oním pudem, když myslíme na společnost a ne jen na svou existenci, spínají se nám místa v mozku, kde je uložen sexuální pud. V kontextu dnešní doby je právě plození dětí činem racionálně nelogickým, děti vyžadují péči, čas, a neposledně jsou i velkou finanční zátěží. Přesto se děti stále rodí, ale při pohledu do historie podstatně méně, než v dřívějších dobách. Stále většina z nás je šťastna při narození svého potomka, i přes vědomé komplikace jsou lidé při narození šťastní z rozumového hlediska nevysvětlitelně.

Pro tento pud je typické vřazování jednodušších prvků chování do složitějších celků. Primárním cílem je zplození potomka, před tímto aktem se děje mnoho dalších námluv. Při zplození mláděte je potřeba ochrany a kvalitního útočiště. Toto obstarat je defacto úkolem ženy, která si vybírá druhu, který dokáže tyto nároky náležitě splnit. Proto ženy obdivují mužskou rozhodnost, autoritu, svaly. Ženy také vyžadují delší námluvy, musí si svého druhu ověřit, zda je hoden s ní splodit potomstvo, nebo zda se jeví jako slabí jedinec. V neposlední řadě žena vyžaduje velkou dávku něhy a pozornosti aby byl samec schopen se také obstojně starat o potomstvo. Z pohledu širší optiky jsou to právě ženy, které zajišťují přežití druhu a nepřímo kladou nároky na kvalitní muže, tudíž muž je tvořen ženou. U některých organismů samci neexistují, nebo samice je nepotřebují k rozmnožování, u jiných složitějších organismů jsou pouze nositelem semene, a slouží jen ke kombinování genů a tím zabraňují degeneraci druhu. Naproti tomu muži jsou v sexuálním životě většinou svévolnější, více uvolnění, více promiskuitní a partnerku si vybírají spíše podle fyzického hlediska. Musí si najít partnerku, která je schopna vychovat jeho potomstvo. Promiskuita slouží k lepší a větší kombinaci genů a zajišťuje aby slabí samci neměli potomstvo a tím se zkvalitňoval druh.

2.1.3 Obživování

Pud obživovací je zřejmě nejzákladnějším naším pudem. Odvíjí se od něho bazální přežití jedince a fungování jeho těla. Tím následně souvisí i přežití druhu jako takového. Tento pud je řízen především fyziologicky a to hormony a pocitem hladu. Skrz něj se můžou promítat zbylé pudy, tudíž je pudem, který v pomyslném žebříčku stojí jako první. Když máme hlad, není čas pro rozmnožování, když má rodič hlad, nemůže nakrmit svá mláďata, hladový samec by asi těžko dokázal obhájit své společenské postavení ve smečce atd. Pokud je tento pud nenaplněn, není možné naplňovat jinou činnost v životě.

Jak bylo poznamenáno výše, skrz potravu a obstarávání jí se promítá mnoho dalších. Když jedinci schází potrava, pomalu nastupuje agrese a podrážděnost, jelikož e nejspíš nedaří jí obstarat. Nejdříve nastupuje hlad a s ním hledání potravy, poté nastupuje agrese jako pomyslný červený alarm v našem mozku, že už se začíná schylovat k horšímu. Hledání potravy ovšem nemusí vždy znamenat negativní pocity, zvířata i lidé skrz něj nabídnutím a zprostředkováním potravy například budují lepší

postavení ve společenství. Dominantní člen vždy konzumuje první, a jedinci s nižším společenským postavením jedí jako poslední. Dalším, tak přirozeným chováním, je rodičovské krmení mladých a obživování potomků, do doby, než jsou schopné si ji najít sami. Opět racionální myšlení nám říká, že je to zbytečné, zbylo by více jídla pro nás, ale naše vnitřní nepopsatelná motivace nám říká, že je potřeba, a je nutné mladým potravu zprostředkovat. Lovením a obstaráním potravy se samci také dvoří samici, a ona opět skrz tento akt zkouší jeho schopnosti být vhodným adeptem pro její potomky.

2.1.4 Pud sociální

Život ve společenství je dnes pro nás tak přirozený, že si už lidé ani neuvědomují, že tomu tak být nemusí. V lidech je odnepaměti zakódován impuls a potřeba být mezi svými druhy, a trávit s nimi čas. Lidé, tak i společenská zvířata, se sdružují v tlupách, hejnech, společenstvích... bez jakéhokoli uvědomnělého důvodu. Lidem a zvířatům je to přirozené, a cítí se lépe. Žít jako solitér má své výhody, s nikým se nemusí dělit a co si obstarát je jeho, nemusí bojovat o místo ve společenství, nemusí bojovat o samici, a ani se nemusí dělit o svou potravu. Život ve společnosti má ovšem na druhou stranu své výhody, každý se stará o svou činnost, jedinec například nemusí lovit, aby měl co jíst, ale na druhou stranu chrání smečku před nebezpečím. *"Jistě se ve vývoji sociálních pudů uplatnil i strach. V dávných dobách být sám znamenalo být ohrožen na životě. To ale dnes již neplatí. Lze žít na okraji společnosti, bez intenzivnějších vztahů a přežívat bez větší úhony."* [10] Společnost se doplňuje, a tak dává možnost přežít i slabším jedincům, kteří by jako samotáři zhynuli. V lidské společnosti jsou doktoři, hasiči, pečovatelé... váženými, protože v lidech naplňují společenský pud, pracují pro větší blaho společnosti. Když jedinci bojují o dominantní postavení, samci se málokdy zabijí, jelikož by to nebylo přínosné pro společnost. Proto jsou vraždy ve všech lidských kulturách postihovány nejvyššími tresty. Ti, kdo bojují proti společnosti, jsou z ní přirozeně vytlačeni.

3. SCOBY

SCOBY je zkratka anglického výrazu Symbiotic Culture of Bacterias and Yeasts. V doslovném překladu do češtiny se jedná o symbiotickou kulturu bakterií a kvasinek. V široké společnosti a laicky se SCOBY označuje za houbu, houba to ovšem není. Dále v textu pro zjednodušení bude nadále označována jako houba. Symbiotická kultura SCOBY obsahuje octové bakterie druhu Lactobacillus a kvasnice. V průběhu fermentace na povrchu tekutiny vzniká celulózová vrstva, která pomáhá zabránit přístupu vzduchu a tím zlepšuje podmínky pro růst bakterií a zrychluje proces. Část procesu tedy probíhá anaerobně.

3.1 Biocouture

Biocouture je označení vize, módního směru, který hledá a zpracovává netradiční materiály pro výrobu oděvů. V kontextu doby, kdy se zvyšuje zájem o udržitelné zdroje a šetrnost k životnímu prostředí, se ve všech svérách lidské činnosti hledají nové šetrné materiály. Tento trend lze sledovat napříč všemi disciplínami designu. Textilní a oděvní designéři hledají nové materiály a postupy pro výrobu, které nezatěžují životní prostředí. Současně se také do podvědomí dostává i recyklace textilního materiálu.

S myšlenkou použití celulózy ze symbiotické kultury bakterií přišla americká módní návrhářka Suzanne Lee. Na britské University of Arts London s biologem Davidem Hepworthem začali s hlubším výzkumem tohoto materiálu. [zdravi.html](#) "Bakterie může přidat novou funkci textilií, ale mohou být použity pro pěstování textilií nebo samotného ošacení. Doktor David Hepworth, biolog a materiálový výzkumník v britské Cellucomp, pracuje na výzkumu oblečení z celulózy" Fashioning future.

Filozofií celého snažení je možnost si v budoucnu vypěstovat své vlastní plně funkční oblečení. Kdy bychom si doma mohli vyrobit vlastní textilní fabriku a každá bytová jednotka by se stala autonomní produkcí ošacení. Momentálně je toto, bohužel, nemožné, protože bez chemického ošetření je celulózový materiál silně hydrofilní, tudíž nepoužitelný za deště, nebo při fyzické námaze. Materiál je 100% biodegradabilní a jeho výroba nepředstavuje žádnou zátěž pro životní prostředí, jelikož myšlenkou je pěstování doma, odpadla by i zátěž při logistice produktu. *"Co shledávám zajímavé, je jak daleko jsou lidé připraveni použít živé organismy. Už by nebylo potřeba ničit přírodu, nebo ji degradovat pro chemické použití pouze jejího zlomku, který je zrovna potřeba... Celulóza vypěstovaná tímto způsobem by mohla nahradit industriální výrobu pěstováním. Příroda by nám mohla vypěstovat věci, které opravdu chceme bez jakéhokoli odpadu."*

PRAKTICKÁ ČÁST

Tato část práce se věnuje experimentům s textiliemi a ukázce pracovního procesu při tvorbě oděvní kolekce.

4. Příprava materiálu SCOBY

Scoby pro svůj růst potřebuje ideálně pokojovou teplotu kolem 20 °C. Při nižších teplotách se růst zpomaluje, nebo se zastaví úplně. Bakteriální kultura ošem nezhyne, pouze se do latentního stádia. Naopak při vyšších teplotách nad 40 °C bakterie umírají a následný růst je nemožný. Pěstování by mělo probíhat v tmavém místě a ve větraném prostředí. Nádoba, kde je nálev uložen, nesmí být složena z kovů, které poškozují bakterie, ideální médium pro tento účel je skleněná nádoba popřípadě plastová, která se ovšem pro přípravu nápoje nehodí, protože se při fermentaci z něj uvolňují nepříjemné chutě, pro pěstování ovšem plnohodnotně splňuje své účely.

Pro pěstování jsou nezbytné dvě suroviny a to čaj a cukr. Čaj zajišťuje vhodnou kyselost nálevu a cukr je energií pro množení bakterií a vytváření celuózy. Ideálním čajem je čaj černý a namísto krystalického cukru, cukr třtinový.

Postup přípravy je následující, přivede se voda k varu a v momentě se vsype cukr aby se rozpustil, poté se přidá čaj. Suroviny jsou obsaženy v poměru: 8g čaje na 1 litr vody a 80 g cukru na 1 litr vody. Poté je nezbytné nálev nechat vychladit na pokojovou teplotu, jinak by se SCOBY zabila. Po poklesnutí teploty nálevu na požadovanou teplotu se vloží mateční SCOBY, nádoba se přikryje bavlněnou textilií a odloží se na temné a větrané místo. Zpočátku v rozmezí 2 - 3 dní bakterie vytvoří po celé hladině nepatrnou tenkou vrstvu celuózy a poté nabývá na objemu. Pokud je cílem výroba nápoje, měl by být fungus ponořen v nálevu maximálně 2 týdny, protože poté začínají převládat octové bakterie, které nálev promění v ocet. Pro pěstování celuózy není stanoven časový limit, pouze je potřeba doplňovat nálev, protože při růstu se spotřebovává energie z cukru a kofein z čaje a také dochází k odpařování vody. Obecně platí, že čím déle se nechá houba v nálevu, tím větší bude mít tloušťku. Pro přibližně 1 cm tloušťku je nezbytné 3 týdenní pěstování. Tloušťka je započítaná i s objemem vody, která houba absorbuje, po usušení ztrácí svou tloušťku a to až 5x. Během pěstování se kvůli octovým bakteriím tvoří octový zápach. Po úplném usušení se zápach zmírňuje, až téměř vymizí. Doba sušení závisí na tloušťce materiálu.

Jelikož se jedná o živý organismus, tak i mateční násada stárne. Mladá násada vytvoří materiál s jemným povrchem vzhledem prasečí kůže. Postupem času násada začne produkovat materiál se slabším zbarvením a se strukturním povrchem.

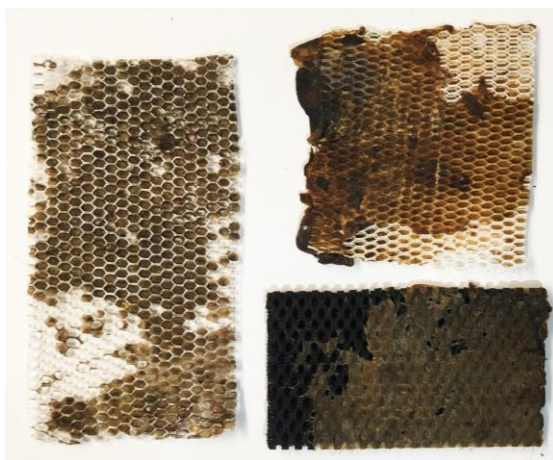

Obrázek 4: SCOBY stárí (zleva) 3 měsíce a 2 týdny

Bakteriím bylo během procesu vrůstání do oděvu napomoženo rozmixováním povlaku na hladině pro zvětšení povrchu vrůstu.

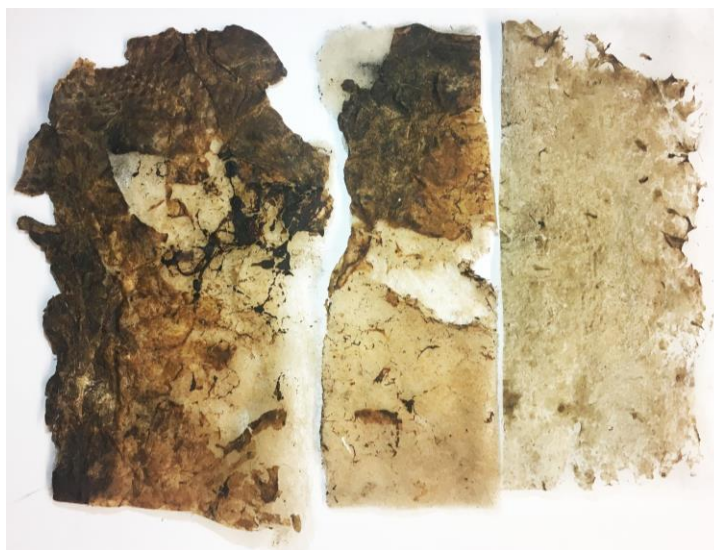
4.1 Experimenty s textiliemi

Celulózová vrstva se dá po usušení zpracovávat jako klasická textilie a je možnost jí barvit. Vzhledem připomíná tenkou kůži s hnědým zbarvením. Smyslem experimentování bylo houbu kombinovat s ostatními textiliemi.

Obrázek 5: Zkoušky růstu na distanční pletenině

Zpočátku bylo experimentování prováděno aplikací textilie přímo na houbu a následné vrůstání do ní. Tato metoda se osvědčila, textilie se přichytila a částečně vrostla na médium, ovšem při větším namáhání se houba snadno sloupala z povrchu, kde po textilií zůstala její struktura. Nejlépe přirostla na vatelín, kde prostoupila téměř celým materiálem. Krom vatelínu bylo takto experimentováno s lněným plátnem, distanční pleteninou, polyesterovým šustákem a bavlněným plátnem. Nejhůře se houba přichytila, seřazeno vzestupně, na šusták, plátna a distanční pleteninu. Z pozorování se došlo k závěru, že čím strukturovanější povrch tím větší plocha pro vrůst houby. Tento postup by se ovšem dal použít pro výrobu celkového oděvu, oděv by byl ušit a následně celý ponořen do nálevu s houbou, poté by se z oděvu houbová vrstva sňala a vznikl by bezešvý oděv. Oděv by tedy fungoval jako forma pro růst. Tato metoda ovšem vyžaduje hlubší zkoumání a experimentování.

Obrázek 6: SCOBY vrostlá do vatelínu

Další pokusy spočívaly v pokusech vlhkou houbu po vyjmutí z nálevu vtlačit tlakem na textilií, výsledek byl podobný jako u výše zmíněného pokusu.

Následný pokus spočíval v rozmixování houby a následnou aplikací na textilie. Tato metoda fungovala na všech použitých textiliích. Na povrchu textilie po usušení vznikla nestejná vrstva houby, která se dokázala dostat do všech záhybů textilie.

Poslední metoda aplikace na textilie byla kombinací první a posledně zmíněné, tedy rozmixování houby, ale následného ponoření do nálevu a týdenního růstu houby na textilií. Efekt byl podobný jako u rozmixované aplikace, ale s větší pevností a složitější strukturou na povrchu. Tuto metodu jsem použil na první, druhý a třetí model svých oděvů.

5. Realizace oděvů

Celá kolekce je sportovního rázu, který byl použit pro vyjádření tématu. Tvarosloví oděvů se vyvíjí od jednodušších oděvů po složitější, od jednodušší siluety po objemnější oděvy. Pánská oděvní kolekce měla evokovat, jak a kdy se v nás probudí zvíře, které naruší naši mysl a osobnost, proto se v kolekci vyskytuje organická nahodilost a občasná destrukce. Kolekce začíná linkou houby, která prostupuje celou kolekci a následně pokračuje destrukcí a končí úplným pokrytím člověka. Lidské zvíře vždy dříme někde mezi námi, a proto byla použita střední linka pro organickou aplikaci, která se v posledním modelu více rozšiřuje.

Kolekce vyjadřuje střetnutí dvou světů, zvířecích instinktů a lidského myšlení, také použitím oděvních prvků – voděodolné zipy, jutové provázky místo polyesterové gumy pro stahování.

Barevnost oděvů je střídavá – černá a bílá s organicky hnědou. Střídavá barevnost byla zvolena pro vyjádření lidského myšlení, kdežto organická houba tento ráz narušuje.

Obrázek 7: Skici

Obrázek 8: Skici 2

5.1 1. Model

Model je tvořen černým trikem, bílou lehkou bundou z distanční pleteniny a černými kalhotami z polyesterového úpletu zvaného scuba. Model, kterým začíná celá kolekce, má nejmenší prostorovou objemnost a kopíruje spíše tvar těla. Dolní kraj, rukávy a průkrčník jsou zakončeny bílými patenty. Na distanční pleteninu byla aplikována houba od nápletu a končí pod hrudní linií. Model využívá efektu kombinace technické umělé pleteniny s organickou houbou, která vytváří kontrast mezi umělou textilií a přírodním materiálem.

Materiály:

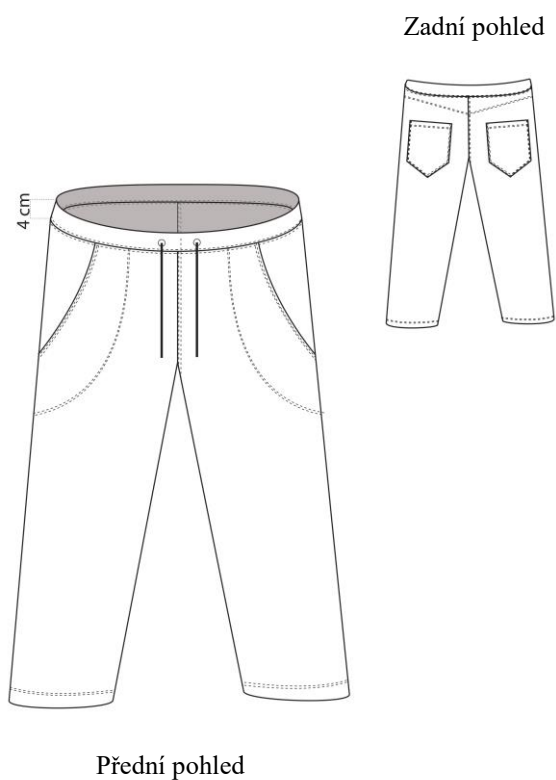
Bílá distanční pletenina, 100% polyester

Černá oboulící pletenina Scuba, 100% polyester

Černá jednolící pletenina, 100% bavlna

Obrázek 9: Technický nákres - model 1, bunda

Obrázek 10: Technický nákres – model 1, kalhoty

Obrázek 11: Technický nákres – model 1, triko

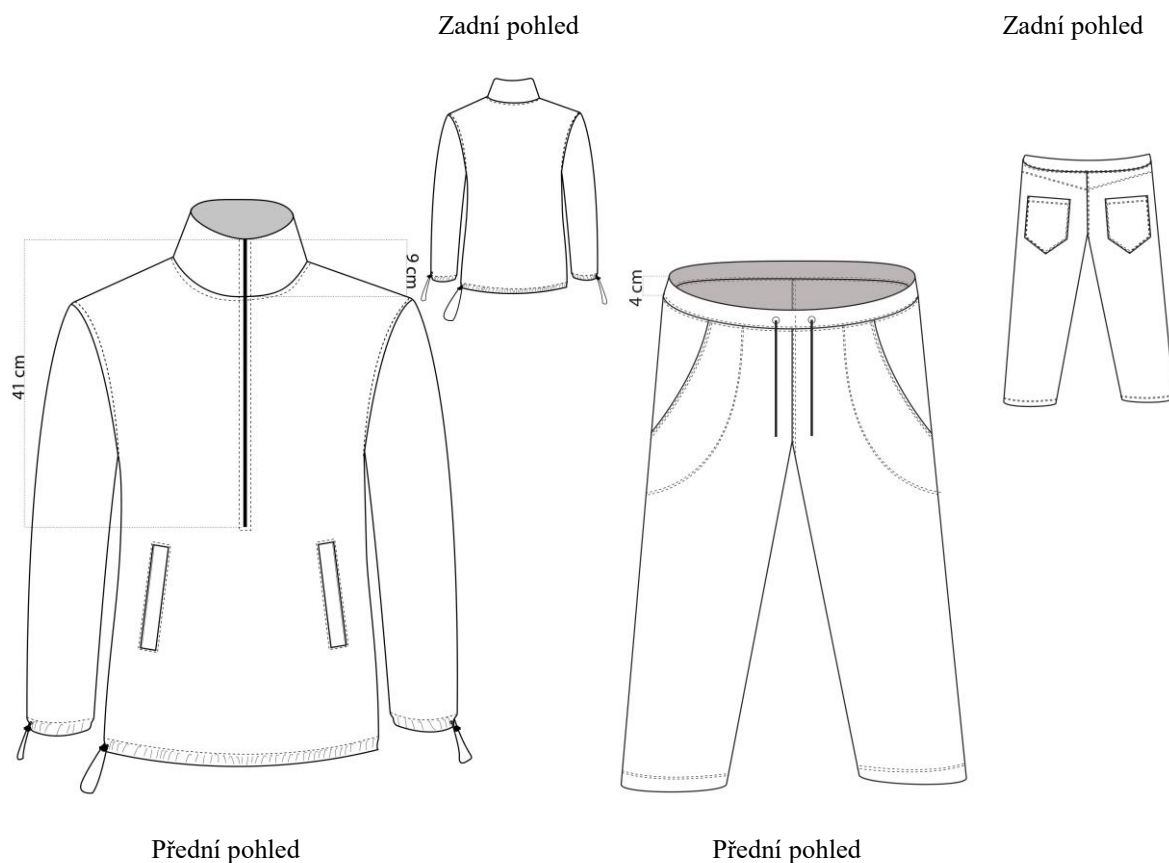
5.2 2. Model

Další model je tvořen černými kalhotami, které se mírně rozšiřují oproti prvnímu modelu, a lehkou bundou s jednovýpustkovými kapsami a límcem. Bunda je sportovního ražení, je ovšem zhotovena z přírodního materiálu a spolu s kontrastem voděodolného zipu se stahovacími rukávy a stahovacím dolním krajem, graduje materiálové napětí. Houba začíná již v dolním kraji a končí opět okolo hrudní linie. Druhý model oproti prvnímu nabývá na objemu a silueta člověka se více narušuje. První dva modely jsou vyjádřením zvířete, které příliš člověka neovlivnilo.

Materiály:

Bílé plátno, 60% len, 40% bavlna

Černá oboulícni pletenina Scuba, 100% polyester

Obrázek 12: Technický náčrtek – model 2, bunda a kalhoty

5.3 3. Model

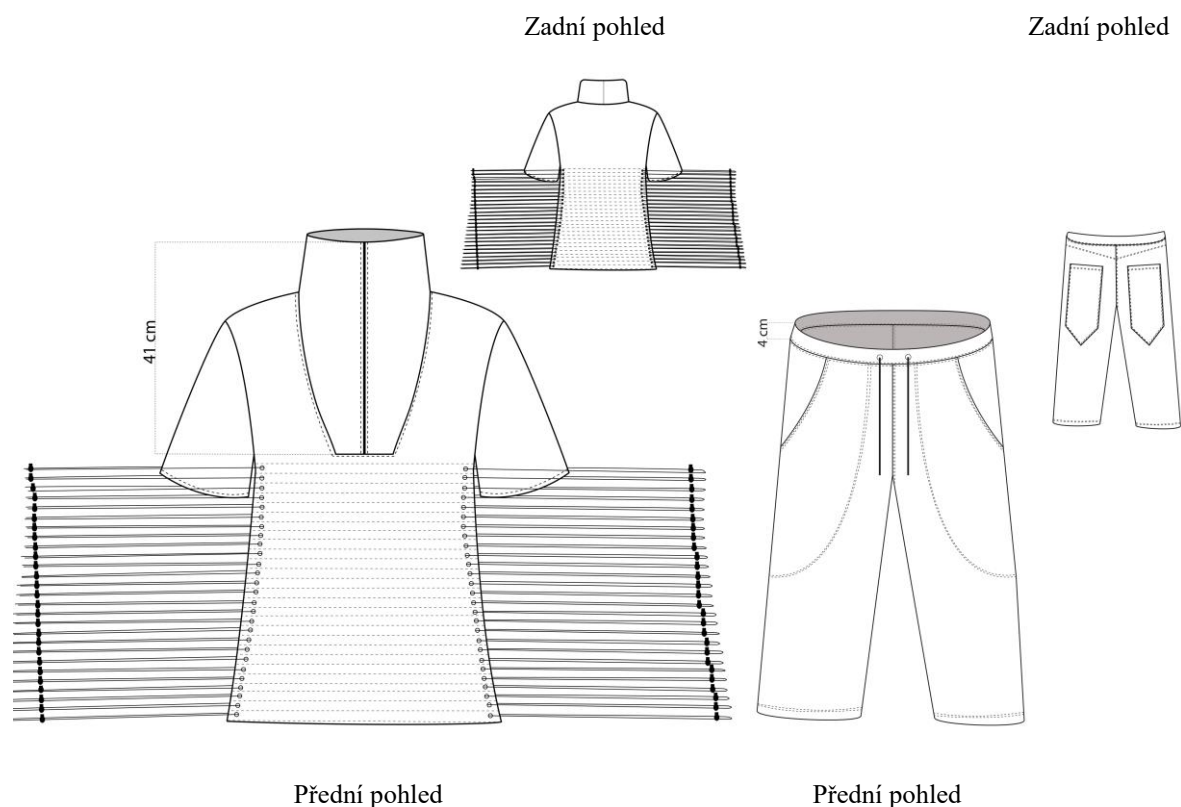
Třetí model je spojením prvních dvou a následujících dvou, je jakýmsi mostem mezi umírněným ovlivněním člověka instinkty a následném převládáním jich nad racionálním. Model je tvořen černými krátkými kalhotami a lehkým svrchním oděvem s límcem a 28 jutovými šňůrkami pro stahování od hrudní linie po sedovou linii. Stahování opět kopíruje stejnou linii jako linie hub u předešlých modelů. Jutové rezné příze vedené průchodkami v oděvu a následně kolem rukou evokují pomyslné vypuštění zvířecích instinktů z člověka. Přírodní příze a bavlna jsou v napětí mezi umělou, sportovní podšívkou a voděodolným zipem. Jedná se o jediný oděv bez aplikace houby.

Materiály:

Černá tkanina keprové vazby, 100% bavlna

Černá síťovina, 100% polyester

Černá obouliční pletenina Scuba, 100% polyester

Obrázek 13: Technický náčrtek – model 3, trupová část a kalhoty

5.4 4. Model

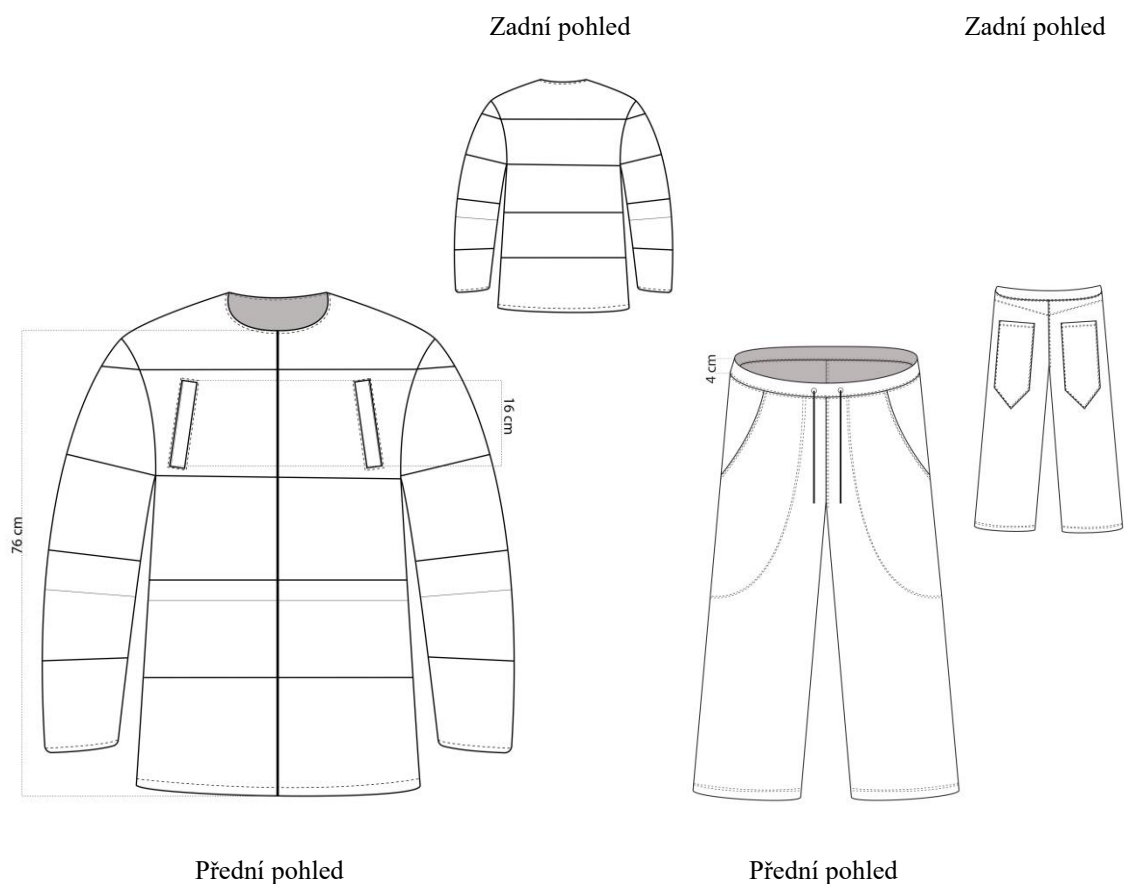
Následný model se skládá z prošívané bundy a černých kalhot. Model graduje svou objemnost a objevuje se destrukce, pokračuje se v naznačených liniích předešlého modelu, ale s menším počtem – lidskost se po vypuštění zvířecích instinktů dává na ústup. Prostoupení zvířecích instinktů je vyjádřeno destrukcí, kdy z bundy vychází vatelín prorostlý houbou.

Materiály:

Černý šustřák se zátěrem, 100% polyester

Bílý vatelín, 100% polyester

Černá obouliční pletenina Scuba, 100% polyester

Obrázek 14: Technický nákres – model 4, bunda a kalhoty

5.5 5. Model

Poslední model se skládá z prošívané bundy a kalhot. Model se činní největším objemem – více použitého vatelínu u prošívané bundy a rozšiřující se kalhoty. Z prošívaných linií prostupuje houba organického tvaru, který je v kontrastu s vodorovnými liniemi bundy. Evokuje vystoupení zvířete z nás, jako jediný model má houbu pokrytou celou plochu trupové části.

Materiály:

Černý šust'ák se zátěrem, 100% polyester

Bílý vatelín, 100% polyester

Černá oboulicní pletenina Scuba, 100% polyester

SCOBY, 100% celulóza

Obrázek 15: Technický nákres – model 5, bunda a kalhoty

FOTODOKUMENTACE

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo zachycení dvou stránek lidské osobnosti, kdy v dnešní antropocentrické době lidé zapomínají přes své ratio na přírodu a na to, že jsou stále její součástí. Chtěl jsem zachytit zvířecí instinkty, které prostupují naší osobností, ať už chceme nebo ne.

Během práce došlo k experimentování SCOBY spolu s jinými textiliemi. Tím se kolekce přes inspirační formu snaží nastínit i jiné možnosti odívání v budoucnosti. Jde především o využití přírodních materiálů v oděvnictví a jejich zavedení do běžného života.

V práci došlo k úspěšné aplikaci SCOBY na textilie, kde vznikly organické struktury. Dále by se mohlo experimentovat s vypěstováním celého oděvu za pomoci podpůrných konstrukcí, například z plastu. Také by se dala vytvořit i vyrostlá tkanina a následně i pletenina. Pomocí dutinek by se vytvořil požadovaný vazný bod, poté by se dovnitř vpustil rozmělněná SCOBY v roztoku. Po odejmutí konstrukce by zůstala pouze celulóza ovšem s vlastnostmi textilie.

Prvotním záměrem bylo přímé prorůstání a růst houby přímo na textili. To se přes prvotní odhady nepovedlo, houba nedokázala prorůst hluboko do struktury textilie, a tak vznikl pouze povrchový film, který se dal snadno sejmut.

Oděvy nejsou určeny pro běžné nošení, v práci šlo o vyjádření tématu pomocí sportovního tvarosloví a použití možného materiálu budoucnosti.

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] WATT Judith, *Móda: Obrazové dějiny oblékání a stylu*. Praha: Knižní klub, 2013. ISBN 978-80-242-4170-8.
- [2] O'HARA Georgina. *Encyclopaedia of Fashion*. New York: Harry N. Abrams, Inc., 1986. ISBN 978-08-109-0882-6.
- [3] UCHALOVÁ, Eva. *Česká móda 1870-1918 od valčíku po tango*. Praha ve spolupř. s Uměleckoprůmyslovým muzeem: Olympia, 1997. ISBN 80-7033-463-0.
- [4] KYBALOVÁ, Ludmila. *Od "zlatých dvacátých" po Diora*. Praha: NLN, Nakladatelství lidové noviny, 2009. ISBN: 978-80-7106-142-7.
- [5] ALBRECHTSEN Nicky. *Móda 20. století: Nadčasové retro pro váš šatník*. Praha: Knižní klub, 2015. ISBN 978-80-242-4907-0.
- [6] MÁCHALOVÁ Jana. *Budiž Móda: průvodce dějinami módy 20. století*. Praha: Brána, 2012. ISBN 978-80-7243-608-8.
- [7] HLAVÁČKOVÁ Konstantina. *Česká móda 1940 - 1970 zrcadlo doby*. Praha: Olympia, 2000. ISBN 80-7033-019-8.
- [8] STEVENSON Nj. *Kronika Módy*. Praha: Fortuna Libri, 2011. ISBN 978-80-7321-570-5.
- [9] GLASS, Jay. *Zvíře v nás*. Praha: Motýl, 1999. ISBN: 80-88978-13-0
- [10] ŠIMEK, Jiří. *Lidské pudy a emoce*. Praha: NLN, Nakladatelství lidové noviny, 1995. ISBN 80-7106-121-2
- [11] LEE, Suzanne. *Fashioning the Future: Tomorrow's Wardrobe*. Londýn: Thames and Hudson, 2005. ISBN 978-0-500-28585-5
- [12] *Who was Suzanne Lenglen?* [online]. [cit. 2018-4-27]. Dostupné z: <https://www.womenstennisblog.com/2009/06/02/who-was-suzanne-lenglen/>
- [13] *Story of Jean Rene Lacoste and Fred Perry + Review of Polo Shirts* [online]. [cit. 2018-4-5]. Dostupné z: <http://www.moderngentlemanmagazine.com/lacoste-fred-perry-polo-shirts/>
- [14] *Run-DMC's Darryl McDaniels Discusses The Origins Of His Iconic Group* [online], [cit. 2018-05-03]. Dostupné z: <https://www.culturecreature.com/run-dmc-interview/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Suzenne Lenglenová hrající tenis [12].....	13
Obrázek 2: Hráči tenisu v tričku polo [13].....	15
Obrázek 3: Hudební skupina Run D.M.C. ve sportovním oděvu [14].....	17
Obrázek 4: SCOBY stárí (zleva) 3 měsíce a 2 týdny.....	24
Obrázek 5: Zkoušky růstu na distanční pletenině.....	24
Obrázek 6: SCOBY vrostlá do vatelínu.....	25
Obrázek 7: Skici.....	26
Obrázek 8: Skici 2.....	27
Obrázek 9: Technický náčrt - model 1, bunda.....	28
Obrázek 10: Technický náčrt – model 1, kalhoty.....	29
Obrázek 11: Technický náčrt – model 1, triko.....	29
Obrázek 12: Technický náčrt – model 2, bunda a kalhoty.....	30
Obrázek 13: Technický náčrt – model 3, trupová část a kalhoty.....	31
Obrázek 14: Technický náčrt – model 4, bunda a kalhoty.....	32
Obrázek 15: Technický náčrt – model 5, bunda a kalhoty.....	33